

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

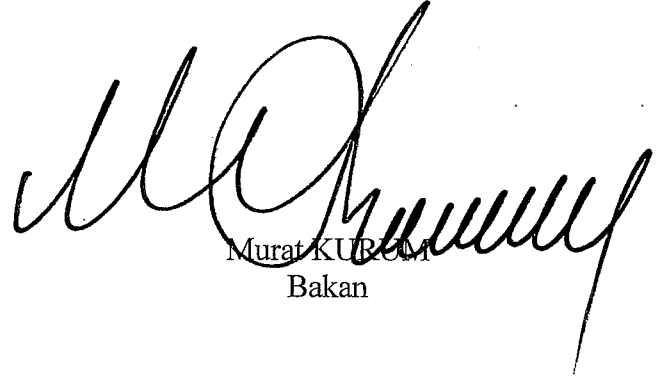
Sayı :30824082-610 - 536 7711
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

26 Aralık 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURBAN
Bakan

EK:

- Liste (6 Adet, 8 Sayfa)
- Cevap Yazısı (107 Adet, 175 Sayfa)

**MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN BEHİÇ ÇELİK'İN
TBMM 7/73532 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

Bilindiği üzere, 2560 Sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 4. maddesi, İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi'ni, İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) Genel Kurulu olarak görevli ve yetkili kılmaktadır. Aynı Kanun'un 6. maddesinde ise Genel Kurul'un yetkileri sıralanmakta ve su tarifelerini belirleme de bu yetkiler arasında ifade edilmektedir. Söz konusu Kanun'un Ek 5. maddesi ise bu Kanun'un diğer Büyükşehir Belediyeleri'nde de uygulanmasına ilişkindir. Dolayısıyla, ülkemizdeki bütün Büyükşehir Belediye Meclisleri, bağlı bulundukları ilin Su ve Kanalizasyon İdareleri'ndeki Genel Kurul faaliyetlerini üstlenmektedir.

Geçtiğimiz hafta, bu mevzuat gerekçelendirilerek, Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nde, Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi (ASKİ) Genel Müdürlüğü'nün su tarifesine %50 indirim yapılması kararlaştırılmıştır. Enflasyonun % 200'lere yaklaştığı, bir yıl içerisinde elektriğe ortalama %206 mazota ortalama %190 asgari ücret % 81 oranında zam yapıldığı ekonomik kriz ortamında, su tarifelerinde %50 indirimle gidilmesi, ASKİ'nin kasten iflas ettirilmesi anlamına gelmektedir. Bu durumda, birçok altyapı çalışmaları ve yatırımların sekteye uğrayacağı açıktır. Temiz ve sağlıklı suya erişimin insan hakkı olduğu düşünüldüğünde, bu hakkın kullanımını önlemeye yönelik adımların kabul edilemez olduğu ortadadır.

Buna göre:

- 1- Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin almış olduğu indirim kararına ilişkin tavrınız ve düşünceniz nedir?
- 2- Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi (ASKİ) Genel Müdürlüğü'nün iflası nedeniyle yaşanabilecek olası kamu hizmeti aksamaları ve Ankaralı vatandaşlarımızın su temini konusunda yaşayacakları muhtemel problemleri önlemeye yönelik bir girişiminiz mevcut mudur?
- 3- Büyükşehir Belediye Meclisleri'nde alınan kararların kamu yararına ve hakkaniyete uygunluğunu sağlamaya yönelik Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği'nde bir değişiklik yapmayı düşünüyor musunuz?
- 4- Bu ve benzer kararların diğer Büyükşehirlerde de alınması durumunda, ülkemiz genelinde ciddi iflasların ve belediyecilik tecrübelerimizi tahrip edecek acı hadiselerin yaşanması riskine karşı alınan tedbirler nelerdir?

CEVAPLAR

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde "Mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, genel kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir.

Mahalli idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenir." hükmü,

831 sayılı Sular Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinde "Şehir ve kasabalarla köylerde ihtiyacı ammeyi temine mahsus suların tedarik ve idaresi belediye teşkilatı olan mahallerde belediyelere, olmayan yerlerde Köy Kanunu mucibince ihtiyar meclislerine aittir." hükmü, Ek 1'inci maddesinde "Bir belde veya belde halkının müşterek ihtiyacına mahsus suların kaynakları belediye sınırı dışında bulunsan bile su yollarının ve kaynaklarının bakımı, onarılması, temizlenmesi ve suyun sıhhat şartlarına uygun bir halde bulundurulması belediyelere aittir." hükmü,

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 3'üncü maddesinde "Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Belediye: Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini," hükmü,

14'ncü maddesinde "Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

a) İmar, su ve kanalizasyon, ...hizmetlerini yapar veya yaptırır." hükmü,
15'inci maddesinde "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları şunlardır:

d) Özel kanunları gereğince Belediyeye ait vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak; vergi, resim ve harç dışındaki özel hukuk hükümlerine göre tahsili gereken doğal gaz, su, atık su ve hizmet karşılığı alacakların tahsilini yapmak veya yaptırmak.

e) Müktesep haklar saklı kalmak üzere; içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettmek; kaynak sularını işletmek veya işlettmek." hükmü,

17'inci maddesinde "Belediye Meclisi, Belediyenin karar organıdır ve ilgili kanunda gösterilen esas ve usûllere göre seçilmiş üyelerden oluşur." hükmü,

18'inci maddesinde "Belediye meclisinin görev ve yetkileri şunlardır.

f) Kanunlarda vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifelerini belirlemek." hükmü,

23'üncü maddesinde "Belediye Başkanı, hukuka aykırı gördüğü meclis kararlarını, gerekçesini de belirterek yeniden görüşülmek üzere beş gün içinde meclise iade edebilir.

Yeniden görüşülmesi istenilmeyen kararlar ile yeniden görüşülmesi istenip de Belediye Meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğuyla ısrar edilen kararlar kesinleşir.

Belediye Başkanı, meclisin ısrarı ile kesinleşen kararlar aleyhine on gün içinde idarî yargıya başvurabilir." hükmü,

59'uncu maddesinde "Belediyenin gelirleri şunlardır:

e) Belediye meclisi tarafından belirlenecek tarifelere göre tahsil edilecek hizmet karşılığı ücretler." hükmü,

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 3'üncü maddesinde "Bu Kanun'un uygulanmasında;

a) (Değişik: 12/11/2012-6360/4 md.) Büyükşehir Belediyesi: Sınırları il mülki sınırı olan ve sınırları içerisindeki ilçe belediyeleri arasında koordinasyonu sağlayan; idarî ve malî özerkliğe sahip olarak kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getiren, yetkileri kullanan; karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişisini," hükmü,

7' nci maddesinde "Büyükşehir Belediyesi'nin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

r) Su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; derelerin ıslahını yapmak; kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak." hükmü,

12'nci maddesinde "Büyükşehir Belediye Meclisi, Büyükşehir Belediyesi'nin karar organıdır ve ilgili kanunda gösterilen esas ve usullere göre seçilen üyelerden oluşur." hükmü,

14'üncü maddesinde "Büyükşehir Belediye Başkanı, hukuka aykırı gördüğü Belediye Meclisi Kararlarını, yedi gün içinde gerekçesini de belirterek yeniden görüşülmek üzere Belediye Meclisi'ne iade edebilir.

Yeniden görüşülmesi istenilmeyen kararlar ile yeniden görüşülmesi istenip de Büyükşehir Belediye Meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğuyla ısrar edilen kararlar kesinleşir.

Büyükşehir Belediye Başkanı, meclisin ısrarı ile kesinleşen kararlar aleyhine (...) ⁽²⁾ idarî yargıya başvurabilir." hükmü,

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinde "İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gereken her türlü tesisi kurmak, kurulu olanları devralmak ve bir elden işletmek üzere İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Genel Müdürlüğün hizmeti, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin görev alanı ile sınırlıdır. Ancak, şehrin yararlandığı su kaynaklarının korunmasına ilişkin hizmetler, Büyükşehir Belediye sınırları dışında da olsa bu kuruluş tarafından yürütülür. Ayrıca Cumhurbaşkanı anasistem ile ilgili başka belediye ve köylerin su ve kanalizasyon işlerini de bu Genel Müdürlüğe verebilir. ⁽¹⁾

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) Genel Müdürlüğü , İstanbul Büyükşehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur. İSKİ personeli 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabidir." hükmü,

2' nci maddesinde "İSKİ'nin görev ve yetkileri şunlardır:

a) İçme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yer üstü kaynaklarından sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için; kaynaklardan abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak, bu projelere göre tesisleri kurmak veya kurdurmak, kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

d) Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki Belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak," hükmü,

4'üncü maddesinde "İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi, İSKİ Genel Kurulu olarak görevli ve yetkilidir." hükmü,

5'inci maddesinde "İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi, İSKİ Genel Kurulu olarak bu Kanun'da yazılı yetki ve görevleri görüşüp karara bağlamak üzere her yıl Mayıs ve Kasım aylarında özel gündemle toplanır." hükmü,

6'ıncı maddesinde "Genel Kurulun görevleri şunlardır:

f) Su satışı ve kullanılmış suların boşaltılmasına ilişkin tarifeleri inceleyerek karara bağlamak," hükmü,

23'üncü maddesinde "Su satışı, kanalizasyon tesisi bulunan yerlerdeki kullanılmış suların uzaklaştırılması, septik çukurların boşaltılması giderleri için ayrı tarifeler yapılır. Bu tarifelerin tespitinde, yönetim ve işletme giderleri ile, amortismanları doğrudan gider yazılan (aktifleştirilmeyen) yenileme, ıslah ve tevsi masrafları ve (...) bir kar oranı esas alınır.

Tarifelerin tespiti ile tahsilatla ilgili usul ve esaslar bir yönetmelik ile belirlenir." hükmü,

09.10.2005 tarihli ve 25961 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği'nin 10'uncu maddesinde "Meclis, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Ancak karar yeter sayısı üye tam sayısının dörtte birinden az olamaz. Belediye Başkanı, meclis üye tam sayısına dâhildir. Oyların eşitliği halinde Başkanın kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır." hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki hükümlerden de anlaşılacağı üzere Büyükşehir Belediyesi, Büyükşehir Belediyeleri sınırları il mülki sınırı olan ve sınırları içerisindeki ilçe Belediyeleri arasında koordinasyonu sağlayan, idari ve mali özerkliğe sahip olarak kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getiren, yetkileri kullanan, karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan ve karar organı Büyükşehir Belediye Meclisi olan kamu tüzel kişisi olup, kendi yetki ve sorumluluklarını yine kendileri ifa etmektedirler.

Su ve kanalizasyon idaresi, hizmet alanı içindeki Belediyelere verilen su ve kanalizasyon hizmetlerine ilişkin görevleri yürütmekle görevli ve yetkilidir. Büyükşehir Belediye Meclisi de Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Kurulu olarak görevli ve yetkilidir. Su tarifelerinin tespiti ile tahsilatla ilgili usul ve esaslar, Büyükşehirlerde su ve kanalizasyon idarelerince, diğer Belediyelerde belediye meclisince yürütülmektedir.